

MA Sem.-3 Examination

505

Indian Culture

April-2025

[Max. Marks : 70

Time : 2-30 Hours]

બધા પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.

પ્રશ્ન ૧- ભારતીય સંગીતના વિકાસમાં પૂર્વ-વૈદિક કાળનું મહત્વ સમજાવો.

અથવા

વૈદિક યુગ પછી ભારતીય સંગીતનો વિકાસ કેવી રીતે થયો?

૧૪ ગુણ

પ્રશ્ન ૨- ઉત્તર હિન્દુસ્તાની સંગીતની વાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

૧૪ ગુણ

અથવા

ઉત્તર હિન્દુસ્તાની અને કર્ણાટક સંગીતના સિદ્ધાંતો અને પ્રથાઓની તુલના અને વિરોધાભાસ કરો.

પ્રશ્ન ૩- ભારતીય સંગીતનાં સાધનોનું તન્તુવાદ્ય, ઘનવાદ્ય અને સુશિર વાદ્ય વર્ગીકરણ સમજાવો. ૧૪ ગુણ.

અથવા

પરંપરાગત ભારતીય સંગીત પ્રણાલીમાં ચર્મવાદ્યનું મહત્વ સમજાવો.

પ્રશ્ન ૪- ભારતની નૃત્ય પરંપરાઓને આકાર આપવામાં વૈદિક કાળની શું ભૂમિકા હતી?

અથવા

ભારતીય નૃત્ય પર મધ્યયુગીન કાળના પ્રભાવનું વિશ્લેષણ કરો.

૧૪ ગુણ

પ્રશ્ન ૫- - કૃપા કરીને બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોનો પ્રયાસ કરો. દરેક પ્રશ્નના ૨ ગુણ છે. ૧૪ ગુણ

- (i) ભારતીય સંગીતના મૂળ વૈદિક કાળમાં છે, અને તે ઘણા સહસ્રાબ્દીઓથી વિકસિત થયું છે: સાચું કે ખોટું
- (ii) વૈદિક યુગ પછીના સમયગાળાએ ભારતીય શાસ્ત્રીય સંગીતના વિકાસમાં નહિવત્ ભૂમિકા ભજવી: સાચું કે ખોટું
- (iii) આધુનિક કાળમાં પરંપરાગત ભારતીય સંગીતનો સંપૂર્ણ અંત આવ્યો: સાચું કે ખોટું
- (iv) ઉત્તર હિન્દુસ્તાની સંગીતનો ઉદ્ભવ ભારતના દક્ષિણ ભાગમાં થયો: સાચું કે ખોટું

(P.T.O)

EHOK-2

- (v) ઉત્તર હિન્દુસ્તાની અને કર્ણાટક સંગીત શાખાઓ બંને સમાન સિદ્ધાંતો અને પ્રથાઓ ધરાવે છે: સાયું કે ખોટું
- (vi) ઉત્તર હિન્દુસ્તાની અને કર્ણાટક સંગીત ભારતીય શાસ્ત્રીય સંગીતની બે મુખ્ય શાખાઓ છે : સાયું કે ખોટું
- (vii) ચર્મવાદ્ય એ ધાતુઓમાંથી બનેલા વાદ્યોનો એક વર્ગ છે જે ઘર્ષણ અથવા પર્ક્યુસન દ્વારા અવાજ ઉત્પન્ન કરે છે: સાયું કે ખોટું
- (viii) ઘનવાદ્યમાં એવા વાદ્યોનો સમાવેશ થાય છે જે પવન અથવા હવા દ્વારા અવાજ ઉત્પન્ન કરે છે: સાયું કે ખોટું
- (ix) તન્તુવાદ્ય એ પર્ક્યુસન વાદ્યોનો ઉલ્લેખ કરે છે જે પ્રહાર કરીને અથવા મારવાથી અવાજ ઉત્પન્ન કરે છે: સાયું કે ખોટું
- (x) નૃત્યા લયબદ્ધ નૃત્ય હલનચલન સાથે અભિવ્યક્તિને જોડીને વાર્તા કહે છે: સાયી કે ખોટી
- (xi) નાટ્ય ફક્ત નૃત્યમાં અભિવ્યક્ત હલનચલન અને હાવભાવ દ્વારા વાર્તા કહેવાની ચિંતા કરે છે: સાયું કે ખોટું
- (xii) શાસ્ત્રીય નૃત્યના સંદર્ભમાં નર્તન નૃત્ત અને નૃત્ય બંનેનો ઉલ્લેખ કરે છે: સાયું કે ખોટું

E404-3

Study of Indian Music and Dance- 1

M.A. in Indian Culture Sem-3

INCL-505

Time: 2.30 hours

Total Marks- 70

All questions carry equal marks.

Question 1- Explain the significance of the Pre-Vedic period in the development of Indian music.

Or

How did Indian music evolve during the post-Vedic period? 14 Marks

Question 2- Explain the characteristics of Uttar Hindustani music. 14 Marks

Or

Compare and contrast the theories and practices of Uttar Hindustani and Karnataki music.

Question 3- Explain the classification of Indian musical instruments into Tantu vadya, Ghanavadya, and Sushirvadya. 14 Marks

Or

Explain the importance of Charmavadya in the traditional Indian music system.

Question 4- What role did the Vedic period play in shaping the dance traditions of India?

Or

Analyze the influence of the Medieval period on Indian dance. 14 Marks

Question 5- - Please attempt any seven questions out of twelve questions. Each questions carries 2 marks. 14 Marks

- (i) Indian music has its roots in the Vedic period, and it has developed over several millennia: True or False
- (ii) The post-Vedic period played a negligible role in the development of Indian classical music: True or False
- (iii) The Modern period marked the complete end of traditional Indian music: True or False
- (iv) Uttar Hindustani music originated in the southern part of India: True or False
- (v) Both Uttar Hindustani and Karnataki schools of music share similar theories and practices: True or False

(P.T.O)

EH04-4

- (vi) Uttar Hindustani and Karnataki music are two of the main schools of Indian classical music: True or False
 - (vii) Charmavadya is a category of instruments made from metals that produce sound through friction or percussion: True or False
 - (viii) Ghanavadya includes instruments that produce sound through wind or air: True or False
 - (ix) Tantuvadya refers to percussion instruments that produce sound by striking or beating: True or False
 - (x) Nritya combines expression with rhythmic dance movements to tell a story: True or False
 - (xi) Natya is only concerned with storytelling through expressive movements and gestures in dance: True or False
 - (xii) Nartan refers to both Nritta and Nritya in the context of classical dance: True or False
-